

Vzdělávací program k doplňkové
činnosti – hra na zobcovou flétnu

„Kouzelná flétna s žabákem Ferdou“

Mateřská škola Uhersko

Školní rok 2020/2021

1. Motivace

Vyprávění o tom, jak Ferda našel kouzelnou píšťalku.

Ukázka hudebního nástroje – zobcové flétny → seznámení s flétničkou, ukázka hry na zobcovou flétnu, poslech písně hrané paní učitelkou (lidové a národní písně).

Hudební hádanka – p. učitelka zahraje známou písničku a dítě se snaží uhodnout, co je to za písničku.

2. Hudební činnost

Rytmizování

- rytmizace a melodizace písní a říkadel
- hra na tělo – tleskání, pleskání, ťukání, dupání, zapojení prstíků apod.
- hra na orffovské nástroje → rytmické nástroje pro udržení rytmu a nácviku rytmických dovedností
- chůze do rytmu klavírního doprovodu (obměny: chůze po špičkách, ve dvojicích, dupání)
- využití fonogestiky – spojení pohybu a zpěvu

Dechová cvičení

- nádech a výdech nosem
- nádech a výdech ústy
- dlouhý nádech a krátký přerušovaný výdech
- krátký nádech a dlouhý přerušovaný výdech apod.
- spojení dechových cvičení s artikulačními a intonačními
- foukání do lístečků (venku) apod.
- foukání do brčka – „bubláme“
- nafukování balónek – balónek syčí, praská
- foukání do balónků z papíru
- foukání do kuliček a jiných předmětů
- hraní si na zvířátka – „sova houká - hú“
- napodobování zvuků hasičských sirén apod.

Artikulační cvičení

- gymnastika mluvidel, procvičení obličejové části
- protažení svalů obličeje
- hraní si na zvířátka – žabák Ferda – kvak, kvak
mouchy – bzzzz
kočička – či či či
čertík – hrátky s jazykem

Intonační cvičení

- hra: „Na ozvěnu“
- budíky, letadlo
- zpěv písní – zpívá kočička → mňau do melodie lidové písně
- hra „Na Adama“

Prstová cvičení

- rozcvičení a protažení ruky, dlaně, prstů, využití prstových říkadél
- třepání prstíky
- uvolnění dlaně, zápěstí
- grafomotorické listy – uvolnění celé ruky, správné držení tužky

Zpěv lidových písní

- pětitónové písničky
- Travička zelená, Prší, prší, Pec nám spadla, Maličká sú, Halí belí

3. Základy hry na zobcovou flétnu

- seznámení s flétničkou → prozkoumávání flétničky → flétnu rozložíme na části a prohlédneme, spočítáme všechny otvory, které flétna má
- seznámení se správným držením flétny – předvede paní učitelka

První hraní

- nasadíme tón – TU, TU, TU
- foukáme do flétny v pravidelných intervalech a zkoumáme, odkud vychází vzduch

4. Hudební nauka

- postupné seznamování s notami g, a, h, c, d
- g jako Gustík
- a jako Amálka
- h jako Honzík
- c jako Cilka
- d jako Davídek
- pracujeme s obrázky, vybarvování apod.
- seznámení dětí s houslovým klíčem („odemkneme písničku“)
- seznámení dětí s notovými linkami („notičky bydlí v domečku“) apod.

5. Učíme se hrát – noty h, a, g

„Honzík“ – nota h

- paní učitelka předvede, jak se hraje nota h
- děti ji napodobují, zkouší hrát první tón
- lehce foukáme do flétničky – TU-TU-TU, zakrýváme ukazováčkem levé ruky první horní otvor a palcem spodní otvor

„Amálka“ – nota a

- děti napodobují hmat podle paní učitelky
- zakrýváme dva vrchní otvory ukazováčkem a prostředníčkem levé ruky a palcem držíme spodní otvor

„Gustík“ - nota g

- děti napodobují další hmat → tři zakryté vrchní otvory ukazováčkem, prostředníčkem,

prsteníčkem levé ruky a palcem zakrýváme spodní otvor, foukáme zlehka

6. Rytmizujeme s flétnou

- opakujeme a procvičujeme noty g, a, h posloupně za sebou i střídavě
- „chodíme po schodech a zpět“ – g a h
- „přeskakujeme překážky“ – g h a
- „ťukáme“ (hrajeme krátce - staccato)
- „troubíme“ (hrajeme dlouze – prodloužená nota)
- napodobujeme různé zvuky, znělky, například „hoří“
- improvizace → tvoříme z not vlastní skladbu

7. První písnička – 3 tónová

- procvičováním not h, a, g, a nám vznikne písnička Halí belí
- nejdříve písničku dětem zazpíváme, abychom ji „dostali do oušek“ → důležité pro udržení rytmu v písni a správné frázování
- další 3-tónová píseň – Halí dítě
- pro další písně využijeme zpěvník
- postupně se učíme další noty – c, d

8. Učíme se hrát - noty c, d

„Cilka“ – nota c

- děti zkouší nový hmat na zobcové flétně
- paní učitelka předvede, děti opakují
- prostředníček levé ruky zakrývá prostřední horní díрку a palec levé ruky zakrývá spodní díрку

„Davídek“ – nota d

- posledním hmatem 5-ti tónové stupnice je nota d
- prostředníček levé ruky zakrývá prostřední vrchní díрку
- procvičujeme všechny tóny g, a, h, c, d

9. 5-ti tónové písničky

- písničky vybíráme podle věku, možností a schopností dětí
- při hře na zobcovou flétnu dbáme na procvičování dechu (dechové cvičení) a prstů (prstové hry a grafomotorická cvičení)
- dále je důležitý správný postoj při hraní → při hře na flétnu děti musí stát, aby si „nemačkali“ břicho a bránice a plíce mohly správně pracovat
- pokud dítě není schopno (po čase) napodobovat pohyby prstů podle paní učitelky, není zralé hrát na flétnu (může se odložit o ½ roku), dítě musí mít „zralé prstíky“
- písničky: Halí belí, Halí dítě, Maličká sú, Sedí liška pod dubem, V zahrádce na hrušce, To je zlaté posvícení, Travička zelená, Běžela ovečka a další

10. Očekávané výstupy

- sladit pohyb s rytmem a hudbou
- zachovávat správné držení těla
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny)
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- vyjadřovat svou představitost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- spolupracovat s ostatními
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

11. Konkretizované očekávané výstupy

1) Dítě a jeho tělo

Fyzický rozvoj a pohybová koordinace

- postavit se zpříma a udržet správně držení těla po dobu vnější kontroly
- přizpůsobit se či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus

2) Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce

Poznávací schopnosti – vnímání

- rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus

Poznávací schopnosti – pozornost, soustředěnost, paměť

- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru, nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu
- dokončit hru i rozdělanou činnost
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity, viděné i slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)

Poznávací schopnosti – tvořivost, vynalézavost, fantazie

- vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii

Poznávací schopnosti – rozlišování obrazných znaků a symbolů, grafické vyjadřování

- poznat některé hudební znaky

Sebepojetí, city, vůle – sebevědomí a sebeuplatnění

- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- nebát se požádat o pomoc, radu

Sebepojetí, city, vůle – sebeovládání a přizpůsobivost

- hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit

Sebepojetí, city, vůle – vůle, vytrvalost, city a jejich projevy

- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- přijímat pokyny
- plnit činnosti podle instrukcí
- přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého

3) Dítě a ten druhý

Komunikace s dospělým

- spolupracovat s dospělým
- obracet se na dospělého o pomoc, radu

Sociabilita

- spoluvytvářet prostředí pohody
- respektovat rozdílné schopnosti
- nabídnout pomoc

4) Dítě a společnost

Společenská pravidla a návyky

- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami

Kultura umění

- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností

5) Dítě a svět

- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v MŠ opakují

12. Rizika

- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)

- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí